

Första läsningen: **2 Mos 16:2-4, 12-15** (*Jag skall låta det regna mat till er från himlen*)

Frågan ”Vad är det här?” (v. 15) heter på hebreiska *man hu?* Jämför ordet *manna*, den brödlignande substansen som Gud gav Israels barn. När Gud ger oss vad vi ber om – trots vårt motstånd och vårt gnäll mot hans goda vilja – då sker det inte bara för att göra oss nöjda utan även för att testa oss och se om det kan få oss på bättre tankar (v. 4). Bibeln visar att det gamla Gudsfolket klarade testet dåligt. Hur är det med oss?

Andra läsningen: **Ef 4:17, 20b-24** (*Klä er i den nya människan, som har skapats efter Guds avbild*)

Vi bär inte vår dopdräkt till vardags, men vi får aldrig glömma den. Vi har iklätt oss Kristus (jfr Gal 3:27; Rom 6:3f). *Den gamla människan* (v. 22; jfr Kol 3:9-10) var som ett vilt djur. Du blev i dopet **ett** med *den ny Adam*, Guds rena avbild (1 Kor 15:45-49).

Evangelium: **Joh 6:24-35** (*Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta*)

Här börjar **Jesu eukaristiska tal** (som slutar i v. 59 – om man inte räknar de chockerade lärjungarnas reaktion i v. 60). Här bekräftas vår tro på Jesu **realpresens** (verkliga, fysiska närvaro) i eukaristin och samtidigt de sakramentala gestalternas **symboliska** karaktär. Att Guds Son med hull och hår har solidariserat sig med människan, utan att det ska finnas någon gräns mellan honom och oss, sägs närmast övertydligt med bilder som fick många att tänka på reguljär kannibalism. Jesus är Guds kärlek i fysisk form. Så bad han till Fadern om att *den kärlek som du har älskat mig med skall vara i dem, och jag i dem* (Joh 17:26). **Det** är eukaristin.

När folket frågar (v. 28) vilka av Guds verk de ska utföra tänker de i plural (vilka av Guds många bud är viktigast?). Men *bara en sak behövs* (Luk 10:42), nämligen att tro på Jesus som Guds Son. Tron som ”verk” är samtidigt ”Guds verk” (v. 29) – människan måste *samverka* med Gud för att få gemenskap med honom (*Katolska kyrkans katekes*, nr 154-155). Likheterna med Jesu samtal vid Jakobsbrunnen med den samariska kvinnan är stora (Joh 4:1-42). Jesus uppmanar oss att sträva efter en oförgänglig föda, inte enbart den materiella (brunnen, brödet). Den samariska kvinnan undrade om Jesus såg sig själv som större än Jakob, och nu undrar folket om Jesus är i nivå med Mose i öknen, de ber ju Jesus ge dem samma ”bröd från himlen” (jfr Ps 78:24) som Mose gav. Men Jesus själv är det *tecken* (v. 30) Gud vill ge. Liksom kvinnan bad Jesus om *det levande vattnet*, ber nu folket Jesus om det himmelsbröd han talar om. Men hur många av dem vågar verkligen tro på honom som hon gjorde?

Första läsningen: **4 Mos 11:4b-15** (Jag förmår inte ensam bära hela detta folk)

Mose bad Gud att få bli av med sitt kors, ett ”styvnackat folk” (2 Mos 32:9) som ogärna litar på Gud. Ändå älskade han dem och bad för dem. Mose var en mycket ödmjuk människa, ödmjukare fanns inte på jorden (4 Mos 12:3) – en ikon av Jesus.

Evangelium: **Matt 14:13-21** (*Alla åt och blev mätta*)

Vilken kontrast mellan denna måltid för fattiga och gudfruktiga massor och den överdådiga och makabra festen för samhällets elit som Matteus har berättat om precis innan detta – festen som slutade i blod: serveringen av ett avhugget huvud! Vilken doft av död, vilken frånvaro av Gud! Där rådde utpressning, skam och övermod.

Men här där brödet delas bland enkla, behövande människor byggs Guds nya Israel, kyrkan. Där är Gud närvarande med ett nytt ”mannaunder i öknen” (jfr 2 Mos kap. 16; jfr 2 Kung 4:1-7; 42-47). Matteus penna tar fram kontrasterna. Den onde Herodias sade: ”Låt mig genast få Johannes döparens huvud på ett fat” (Matt 14:8). Jesus räcker fram händerna mot de gåvor hans vänner har att ge – som prästen i vår mässa när bröd och vin bärs fram – och säger: ”Lämna dem till mig” (v. 18). I festsalen var Herodias dotter knappt mer än ett objekt för männens lystna blickar. Vid Jesu måltid är *kvinnor och barn* (v. 21) mottagare av Guds gåvor på lika fot med männen.

Markus och Lukas har också denna berättelse. Precis som Matteus vill de föregripa **eukaristins mysterium**. Jesus *såg upp mot himlen och läste tackbönen* (v. 19, eukaristi betyder *tacksägelse*). Det låter oss tänka på *brödet från himlen* (Joh 6:32 f). I kyrkan är vi trygga och mättas hos Herden och hans folk (jfr v. 13; Ps 23). Där är frid.

Nu följer vi dig helhjärtat, vi fruktar dig och söker oss till dig (Till Dan B:18).

TISDAGEN I 18 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **4 Mos 12:1-13** (*Varför har ni inte aktat er för att tala illa om min tjänare Mose?*)

Gnället mot Mose tar inte slut. Nu ansluter sig Mirjam och Aron, hans egna syskon. De anser att de är minst lika ”heliga” som han och inser inte att Gudsfolkets ledning är insatt av Gud. ”Vi är kyrkan” hör man dem nästan säga. De får ett mycket hårt svar från himlen.

Evangelium: **Matt 14:22-36** (*Herre, säg åt mig att komma till dig på vattnet*)

I Matteus evangelium får Petrus himmelrikets nycklar (Matt 16:18-20) och får gå på vattnet med Jesus som vi ser (v. 30). Men fiskaren som av Jesus kallades för *Klippan* var

också svag och feg – här kostar det honom nästan livet. Poängen med att det just är *apostelkollegiets ledare* som sjunker ner på grund av rädsla är djup: snart nog skulle det i den pressade, förföljda organisationen utvecklas stränga straff och uteslutning av dem som begick allvarliga synder såsom att förneka sin tro på Kristus. De som gick in för en mer förlåtande attityd kunde med Nya testamentet i hand peka på att självaste Petrus, som Kristus gav den unika nyckelmakten i Guds rike, hade svikit Herren (Matt 26:30-35; 69-75). Ändå blev han förlåten och bekräftad i sin tjänst (Joh 21:15 f). Däri ligger en tröst för alla syndare, och en vädjan till oss alla om tolerans! Denna inställning segrade: kyrkan, på initiativ av påvarna i Rom, mildrade urkyrkans regler så att det blev möjligt för avfallna kristna att återinträda i kyrkan.

Vi är alla svaga! Det bör även de tänka på som utmålar apostelns efterträdare, t.ex. vissa renässanspåvar, som elaka maktmissbrukare. Petrus sjönk ner i vattnet och ner i sin feighet, och senare påvar sjönk ner i syndens träsk. Men Kristus räckte Petrus sin hjälpande hand. Vår tid räcker inte ut någon hand, i alla fall inte när man talar om Petrus historiska efterföljare. Kristus däremot är nådig. Han lovade att vara med sin kyrka *alla dagar till tidens slut* (Matt 28:20). Han, vår försvarare, har i alla tider dragit upp kyrkan, sin brud, ur förfall och faror. Vår tro på kyrkan, vår trohet mot påvarna, är en tro på Kristus! Och raden av påvar som varit goda förbilder, sanna helgon, är lång.

Herren är sitt folks styrka, sin smordes tillflykt och räddning (Ps 28:8).
--

ONSDAGEN I 18 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **4 Mos 13:2-3a, 26 – 14:1, 26-30, 34-35** (*De uppskattade inte det utlovade landet*)

Vilka fegisar. Här står Guds folk framför målet, det utlovade landet. Gud har fört dem dit med stor kraft. Nu låter de sig skrämmas och skrämmer upp varandra med rykten om hur farligt allting är där. Så står vi inför många steg i livet som måste tas, t.ex. den kommande föräldrarollen när ett barn är på väg. Guds röst är kompromisslös: vägen bakåt finns inte, den är lika med döden. LIVET finns där framme – framåt! Kämpa på!

Evangelium: **Matt 15:21-28** (*Kvinna, din tro är stark*)

Det är Jesu karaktär vi möter här. Å ena sidan har han en fast och klar medvetenhet om sin kallelse och dess begränsningar och en stark principfasthet, å andra sidan offrar han alla principer när han grips av medlidande – som här när han hör om en hednisk flicka som plågas av en demon. Mamman offrar sin stolthet för att vinna Jesus för sin sak, hon låter sig kallas för "hund" (ett föraktfullt uttryck som judar använde om hedningar) och gör sig ännu mindre genom bilden av hundarna under bordet som nöjer sig med smulor. Både hon och Jesus flyttar på sina gränser för det plågade barnets skull. Omsorgen om flickans bästa får dem att göra så.

Matteus var djupt rörd av just denna scen. Han berättar den mer dramatiskt än vad Markus gör (oftast är det tvärtom), se Mark 7:24-30. Med ett gammalttestamentligt uttryck kallar han kvinnan i v. 22 för ”kanaaneisk” (= en av de hedningar som Israel skulle avsky enligt Gamla testamentet). Vi hör kvinnans bekännelse av sin tro på Jesus som Messias (v. 22). Jesus vägrar först att svara henne, och lärjungarna vill att hon bryskt jagas bort (kanske ber de om att Jesus ska uppfylla hennes bön så att de blir av med henne – också en sorts förbön!). Jesus låter sig besegras av denna mors ödmjukhet. Hon blir den enda människan i Matteus evangelium som får veta att hon har en *stark* tro (v. 28). Lärjungarna får det aldrig. Med sin kärlek till barnet överträffar hon dem.

Han leder de ödmjuka rätt, de ödmjuka lär han sin väg (Ps 25:9).

TORSDAGEN I 18 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **4 Mos 20:1-13** (*Du skall skaffa fram vatten åt menigheten ur klippan*)

Scenen påminner om 2 Mos 17:1-7. Men något slår nu slint i huvudet på den hårt belastade Mose. Han agerar på egen hand som om det är han själv som utverkar miraklet. Det är inte bra. Gud dömer honom och Aron till ”förtidspension” (jfr v. 12).

Evangelium: **Matt 16:13-23** (*Du är Petrus. Jag skall ge dig nycklarna till himmelriket*)

Petrus förbryllar: ena ögonblicket får han fram bebyggelsen av Jesus som Guds Son, ja Fadern i himlen talar själv genom aposteln (v. 17). Andra ögonblicket är det som att djävulen talar genom honom när han vill få Jesus att avstå från sitt martyrium (jfr Matt 4:3 f). Hur kan Jesus kalla en så vacklande människa för ”Klippan” och ge honom så oerhörda fullmakter som räcker ändå upp i himlen (v. 18-19) – hur går det ihop?

Petrus förstod inte allt men han älskade Jesus – både när han bekände tron på honom och när han försökte stoppa talet om lidande. Petrus är motsatsen till Judas som möjligen förstod Jesu planer bättre men inte älskade honom (och därför förrådade honom). Fiskaren Simon – och med honom alla efterföljande kaptener på kyrkans båt – fick trots sina brister ansvaret för Jesu flock, likt *Noa* som räddades och själv fick rädda människor och djur (1 Mos kap. 6-8).

Jesu utnämning av Petrus hade stor tyngd i den muntliga traditionen som föregick nedskrivandet av evangelierna. Det märks på språket. Experter säger att det knappast finns en text i evangelierna där vi som här märker *den arameiska grundtonen* (Jesu talspråk) lika tydligt, konsistent och sammanhängande, både i tanke och form, bakom den skrivna grekiska texten. Ursprungstiteln *Kefas* (Klippan) översätts i v. 18 omsorgsfullt av Matteus till grekiska (Petrus). Vi ser att detta särskilda ämbete bevarades när urkyrkan blev internationell. *Alla folk* skulle stå på denna apostels axlar, som på en klippa. Fiskaren från Galileen kunde behöva tillrättavisningar, men det var i hans mun som Fadern lade

ofelbar sanning (v. 16). Petrusämbetet skulle självklart inte upphöra vid apostelns död. Herren drar inte bort mattan under sin kyrka! Därför finns påvedömet än i dag – för vår skull.

I hans vård skall jag lämna nyckeln till Davids kungahus. Där han öppnar skall ingen stänga, där han stänger skall ingen öppna (Jes 22:22).

FREDAGEN 6 augusti:

KRISTI FÖRKLARING, fest

Den uråldriga festen påminner oss om vikten av att tålmodigt bestiga BÖNENS BERG om vi som Petrus, Jakob och Johannes vill skåda Jesus i hans strålgans. Men man kan inte stanna där. Vägen till den verkliga härligheten, uppståndelsen, går sedan *ned* för berget och genom kors, lidande och död. Betecknande nog firas om fyrtio dagar *Korsets upphöjelses fest*.

Dagens första läsning – ur Daniels bok – påminner oss om profetens vision om **Människosonen**, den gåtfulla himmelsgestalten som av Gud ska få *makt, ära och herravälde* (Dan 7:14). Att Jesus var denna Människoson fick apostlarna se en skymt av på det heliga berget, som ögonvittnet Petrus försäkrar oss om i sitt andra brev, från vilket det andra alternativet till dagens första läsning är hämtad (se nedan).

Evangelieläsningen är i år hämtad från Lukas. Hos honom ser vi ofta Jesus *be* (v. 28-29; jfr Luk 3:21). Mötet på berget mellan de tre jordiska männen (apostlarna) och de tre som strålar *i härlighet* (v. 31) är som ett inre upplysande av själen under *lectio divina* (läsning av Bibeln under bön), när Skriftens mening i benådade ögonblick strålar ovanligt klart och all förvirring skingras. Apostlarna förstår här den heliga Skrifts djup liksom senare på vägen mot Emmaus (Luk 24:27.32): Mose och Elia tonar fram och talar om det *uttåg* (exodus) som Jesus snart ska fullborda (v. 31). Messias ska alltså genom sitt lidande befria mänskligheten från *slaveriet under synd och död* såsom Gud genom Mose ledde folket ut från Egypten. Jesus har sagt det så ofta men först nu inser de storheten i det. Apostlarna *såg hans härlighet* (v. 32) – så formulerar en av dem (Johannes) – sig senare igen (Joh 1:14; 1 Joh 1:1-4; jfr 2 Pet 1:16-18). Petrus är överväldigad och vill fasthålla glansen av sin älskade Messias (jfr Matt 16:22). Bönens lyckostund är dock kort. Gud bodde hos Israel i ett *moln* (2 Mos 33:9; jfr 1 Kor 10:1-2) och ska även göra det hos oss: vi återvänder till vardagens dimmor, vi är på väg mot Golgotas mörker, liksom Jesus. Med sig ner till vardagen bär apostlarna dock en ovärderlig skatt: Faderns ord som bekräftade deras tro på Jesus. Så har vi alltid Guds ord i Bibeln med oss och nära oss, vare sig vi är på livets toppar eller släpar oss fram genom dess dystra dalar.

Kyrkans bön denna dag:

Evige Gud, när Kristus trädde fram i förklaringens ljus, fick fäderna från det gamla förbundet vittna om hans hemlighet, och du betygade att vi i honom blivit dina äkta barn. Ge oss en sann och bärande tro, så att vi lyssnar till din älskade Son och med honom får ärva det himmelska riket.

Särskilda läsningar på denna dag: Dan 7:9-10, 13-14 eller 2 Pet 1:16-19 samt Luk 9:28b-36

LÖRDAGEN I 18 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **5 Mos 6:4-13** (*Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta*)

Israels centrala trosbekännelse får vi här – och uppmaningen att *konsekra* allt vi är, har och gör så att det är *brännmärkt* med vittnesbörd om vår kärlek till Gud. Mest av allt ska vi frukta att glömma honom, hålla tyst om honom, gömma bort honom.

Evangelium: **Matt 17:14-20** (*Om ni har tro blir ingenting omöjligt för er*)

Dåtidens patologi (sjukdomslära) och demonologi (demonlära) känner vi inte till i detalj. Det har säkert funnits avancerade system med olika typer av demoner och passande behandlingsmetoder som nu är bortglömda. Diagnosen *fallandesjuka* (v. 15) – ordet betyder egentligen "drabbad av månen" – bör avse ett återkommande lidande (vid fullmåne?). Möjligtvis menas det som vi i dag kallar för epilepsi, men här är också en destruktiv andlig kraft med i spelet, för pojken kastas omkull i vatten och eld (v. 16), en demon vill honom illa (dränka/bränna honom).

Jesu irritation i v. 17 är svår att ta till sig i dag. "Vi kan väl inte veta vad man ska göra här - vem av oss sysslar med exorcism?" Många har också svårt för orden om "stor" och "liten" tro. Vilken tro menas? Knappast tron på Guds existens, den säger man ja eller nej till, inte "mer" eller "mindre". Vissa kristna i dag verkar ha för sig att Jesus avser en sorts självsuggestion där man piskar upp en bönestämning som ger "andlig kraft" och så kan man flytta berg. Men det påminner ju om magi – raka motsatsen till kristen tro. Nej, den tro som Jesus avser kan endast vara den inställning vi möter i **Bergspredikan** (Matt kap. 5-7): *det tillitsfulla barnets fullständiga förtröstan på sin gode Faders absoluta makt och vilja att frälsa här och nu, den tillit som väntar allt gott från hans hand och kallar hit det, som ser hans barmhärtighet verka i allt och som vet att för honom är inget omöjligt.* Denna tro jagar demonerna på flykten, först tvivlets demoner i det egna hjärtat, sedan dem i alla hjärtan kring oss. Denna tillit ger sig aldrig, även om en exorcism skulle misslyckas. Gud har nog en mening med det, tänker den. Därför är den fullständigt okrossbar – och det är ett berg inte.

Du är min lampa, Herre, min Gud gör mitt mörker till ljus (2 Sam 22:29).

